

**ORDIN nr. 6552 din 13 decembrie 2011
pentru aprobarea Metodologiei privind evaluarea, asistența
psihoeucațională, orientarea școlară și orientarea profesională a copiilor,
a elevilor și a tinerilor cu cerințe educaționale speciale**

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. **536/2011** privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, cu modificările și completările ulterioare,

În temeiul art. 50 alin. (1) din Legea educației naționale nr. **1/2011**, cu modificările și completările ulterioare,
ministrul educației, cercetării, tineretului și sportului emite prezentul ordin.

Art. 1

Se aprobă **Metodologia privind evaluarea, asistența psihoeucațională, orientarea școlară și orientarea profesională a copiilor, a elevilor și a tinerilor cu cerințe educaționale speciale** prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2

Direcția generală educație și învățare pe tot parcursul vieții, Direcția generală învățământ în limbile minorităților naționale, relația cu Parlamentul și partenerii sociali, Direcția generală management, resurse umane și rețea școlară, inspectoratele școlare județene/al municipiului București și unitățile de învățământ preuniversitar duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației, cercetării, tineretului și sportului,
Daniel Petru Funeriu

METODOLOGIE din 13 decembrie 2011
privind evaluarea, asistența psihoeducațională, orientarea școlară și
orientarea profesională a copiilor, a elevilor și a tinerilor cu cerințe
educaționale speciale

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

Art. 1

(1) În vederea evaluării, asistenței psihoeducaționale, orientării școlare și orientării profesionale a copiilor, a elevilor și a tinerilor cu cerințe educaționale speciale, se înființează serviciul de evaluare și orientare școlară și profesională, denumit în continuare SEOSP, în cadrul centrelor județene de resurse și de asistență educațională (CJRAE), respectiv al Centrului Municipiului București de Resurse și de Asistență Educațională (CMBRAE).

(2) Finanțarea posturilor nou-înființate în cadrul SEOSP se va realiza de către consiliul județean/al municipiului București, prin CJRAE/CMBRAE.

(3) Din SEOSP fac parte: 2 profesori psihologi atestați în psihologie educațională, un profesor psihopedagog, un profesor de educație specială, un asistent social, medic pediatru.

(4) În cazul copiilor/elevilor/tinerilor aparținând minorităților naționale se va asigura, după caz, un interpret, specialist în domeniu, în limba minorității respective.

(5) În cazul copiilor/elevilor/tinerilor cu deficiențe senzoriale se va asigura, după caz, un interpret, specializat pentru deficiența respectivă.

(6) Hotărârea privind orientarea școlară și profesională a copiilor, elevilor și a tinerilor cu cerințe educaționale speciale aparține comisiei de orientare școlară și profesională, denumită în continuare COSP, la propunerea SEOSP din cadrul CJRAE, respectiv CMBRAE.

Art. 2

În înțelesul prezentei metodologii, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) deficiență - absența, pierderea sau alterarea unei structuri ori a unei funcții (leziune anatomică, tulburare fiziologică sau psihologică) a individului, rezultând în urma unei maladii, accident sau perturbări, care îi împiedică participarea normală la activitate în societate;

b) educație specială - ansamblul proceselor de punere în aplicare a programelor, activităților de învățare și asistență complexă de recuperare-compensare (psihoterapeutică, medicală, socială, culturală) adaptate persoanelor care nu reușesc independent să atingă, temporar sau pe toată durata școlarizării, un nivel de dezvoltare corespunzător vârstei, pentru formarea competențelor de bază în vederea pregătirii pentru viața de adult;

c) școală specială - unitate de învățământ în care se asigură educație și intervenție psihopedagogică de către profesori specializați persoanelor cu diferite tipuri și grade de dizabilități/deficiențe;

d) cerințe educaționale speciale (CES) - necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe/dizabilități sau tulburări/dificultăți de învățare ori de altă natură, precum și o asistență complexă (medicală, socială, educațională etc.);

e) integrare (școlară) - procesul de adaptare a persoanei cu cerințe educaționale speciale la normele și cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor relații afective pozitive cu membrii grupului școlar (grupă/clasă) și de desfășurare cu succes a activităților școlare;

f) incluziune (școlară) - procesul permanent de îmbunătățire a serviciilor oferite de unitățile de învățământ pentru a cuprinde în procesul de educație toți membri comunității, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestora;

g) școala incluzivă - unitatea de învățământ în care se asigură o educație pentru toți copiii, reprezentând mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare și segregare. Copiii/Elevii din aceste unități de învățământ beneficiază de toate drepturile și serviciile educaționale, psihoterapeutice, medicale și sociale, conform principiilor incluziunii sociale, echității și asigurării egalității de șanse;

h) adaptare curriculară - corelarea conținuturilor componentelor curriculumului național cu posibilitățile elevului cu CES, din perspectiva finalităților procesului de adaptare și de integrare școlară și socială a acestuia;

i) profesor itinerant și de sprijin - cadrul didactic cu studii superioare în domeniul psihopedagogie care desfășoară activități de învățare, stimulare, compensare și recuperare cu persoanele cu CES integrate în unitățile de învățământ de masă, în colaborare cu toți factorii implicați;

j) planul de servicii individualizat - modalitatea de programare și coordonare coerentă a resurselor și serviciilor individualizate pentru copiii/elevii/tinerii cu CES integrați în unități de învățământ de masă, focalizată pe nevoile de dezvoltare ale acestora;

k) programul de intervenție personalizat - un instrument de proiectare și implementare a activităților educațional - terapeutice, utilizat pentru eficientizarea activităților de intervenție și atingerea finalităților prevăzute în planul de servicii personalizat;

l) CJRAE/CMBRAE - unitate specializată a învățământului preuniversitar, cu personalitate juridică, coordonată metodologic de inspectoratul școlar, care desfășoară servicii de asistență psihoeducațională pentru părinți, copii și cadre didactice și care coordonează, monitorizează și evaluează, la nivel județean, activitatea și serviciile educaționale oferite de către centrele logopedice interșcolare și cabinetele logopedice, centrele și cabinetele de asistență psihopedagogică, mediatorii școlari;

m) certificat de orientare școlară și profesională - document/act oficial eliberat de către CJRAE/CMBRAE, conform prevederilor cuprinse în Legea educației naționale nr. **1/2011**, cu modificările și completările ulterioare, care precizează diagnosticul/deficiența și orientează copiii, elevii și tinerii cu CES în învățământul de masă sau în învățământul special;

n) incapacitate - limitări funcționale cauzate de disfuncționalități/deficiențe fizice, intelectuale sau senzoriale, de condiții de sănătate ori de mediu și care reduc posibilitatea individului de a realiza o activitate, motrice sau cognitivă, ori un comportament;

o) handicap - dezavantaj social rezultat în urma unei deficiențe sau incapacități și care limitează ori împiedică îndeplinirea de către individ a unui rol așteptat de societate;

p) dizabilitate - rezultatul sau efectul unor relații complexe dintre starea de sănătate a individului, factorii personali și factorii externi care reprezintă circumstanțele de viață ale acestui individ. Datorită acestei relații, impactul diverselor medii asupra aceluiași individ, cu o stare de sănătate dată, poate fi extrem de diferit. Dizabilitatea este termenul generic pentru afectări, limitări ale activității și restricții de participare conform CIF;

q) CIF-Clasificarea internațională a funcționării, dizabilității și sănătății - document elaborat de Organizația Mondială a Sănătății, Geneva, 2001;

r) afectare - o pierdere sau o anormalitate a structurii corpului ori a unei funcții fiziologice, inclusiv a funcțiilor mintale. Prin anormalitate în sensul prezentului ordin se înțelege variațiile semnificative de la norma stabilită statistic, adică o deviație de la media populației stabilită conform normelor standard măsurate, termenul trebuind utilizat exclusiv în acest sens, conform CIF;

s) funcționarea - termen generic pentru funcțiile organismului, structurile corpului, activități și participare, care denotă aspectele pozitive ale interacțiunii dintre individ (care are o problemă de sănătate) și factorii contextuali în care se regăsește (factori de mediu și personali), conform CIF;

t) adaptarea curriculară - corelarea conținuturilor componentelor curriculumului național cu posibilitățile elevului cu CES sau alte tipuri de cerințe educaționale din perspectiva finalităților procesului de adaptare și de integrare școlară și socială a acestuia;

u) educația incluzivă - proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor persoanelor din cadrul unei comunități;

v) școala profesională specială - instituție școlară care, prin organizarea, desfășurarea procesului de predare-învățare- evaluare facilitează integrarea socioprofesională a elevilor prin certificarea calificărilor profesionale;

w) liceu special - unitate de învățământ care organizează și desfășoară procesul de predare-învățare-evaluare pentru elevii/tinerii cu CES;

x) centrul de zi, centrul de pedagogie curativă și alte tipuri de centre - centre care pot fi organizate conform Legii nr. **1/2011**, cu modificările și completările ulterioare, de către autoritățile locale/județene, organizații neguvernamentale etc. În parteneriat cu Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS) și care au ca scop și finalitate recuperarea, compensarea, reabilitarea și integrarea școlară și socială a diferitelor categorii de copii/elevi/tineri cu CES. Acestea sunt considerate alternative de educație specială al căror conținut poate fi fundamentat și pe anumite pedagogii experimentale: Montessori, Freinet, Waldorf etc.;

y)atelier protejat - spațiu adaptat nevoilor persoanelor cu CES/dizabilități, unde aceștia desfășoară activități de perfecționare și dezvoltare a abilităților, în vederea integrării în viața activă a tinerilor; poate funcționa în locații din comunitate, în centre de zi, în centre rezidențiale sau în unități de învățământ special.

Art. 3

(1) Scopul evaluării, asistenței psihoeducaționale, orientării/reorientării școlare și profesionale a copiilor, elevilor și a tinerilor cu CES este identificarea nevoilor specifice ale acestora și asigurarea condițiilor optime de integrare școlară, profesională și socială.

(2) Finalitatea evaluării, asistenței psihoeducaționale, orientării/reorientării școlare și profesionale a copiilor, elevilor și a tinerilor cu CES este aceea de a asigura integrarea socială și profesională a acestora prin egalizarea șanselor.

Art. 4

Principiile profesionale care guvernează învățământul special și special integrat sunt următoarele:

a) principiul echității - din perspectiva dreptului la educație, în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare;

b) principiul relevanței - în baza căruia educația răspunde nevoilor de dezvoltare personală și social-economice;

c) principiul eficienței - în baza căruia se urmărește obținerea de rezultate educaționale maxime, prin gestionarea resurselor existente;

d) principiul asigurării egalității de șanse - în scopul facilitării accesului la orice formă de educație și asigurării șanselor egale oricărui copil, elev, tânăr, indiferent de rasă, etnie, naționalitate, limbă, religie, apartenență la o categorie defavorizată;

e) principiul incluziunii sociale;

f) principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia;

g) principiul participării și responsabilizării părinților.

Art. 5

(1) Beneficiile aplicării prezentei metodologii sunt asigurarea dreptului constituțional la educație, a egalizării șanselor pentru copiii, elevii și tinerii cu CES.

(2) Beneficiari direcți ai prezentei metodologii sunt:

a) toți copiii, elevii și tinerii cu CES din învățământul special și special integrat;

b) copiii, elevii și tinerii propuși spre evaluare de către comisiile interne de evaluare continuă (CIEC);

c) copiii, elevii și tinerii propuși spre evaluare, după caz, la cererea: părinților, conducătorilor unităților de învățământ, cadrelor didactice care au lucrat cu copiii/elevii/tinerii în cauză, psihologilor școlari, conducătorilor centrelor de plasament, conducătorilor centrelor de primire a minorilor, autorităților locale;

d) copiii, elevii și tinerii cu CES din unitățile de învățământ cu dublă subordonare - MECTS și Ministerul Justiției, Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Sănătății.

(3) Beneficiari indirecti ai prezentei metodologii sunt familia, cadrele didactice, instituțiile de învățământ și comunitatea.

CAPITOLUL II: Evaluarea copiilor, elevilor și tinerilor cu CES

Art. 6

Evaluarea, în sensul prezentei metodologii, este un proces complex, continuu și dinamic, realizat cu scopul de a cunoaște în profunzime și de a estima din punct de vedere cantitativ și calitativ particularitățile dezvoltării, limitele și potențialul copilului/elevului/tânărului cu CES.

Art. 7

Scopul evaluării este de a stabili dacă elevul/copilul/tânărul are sau nu CES, în vederea orientării școlare și/sau profesionale a acestuia.

Art. 8

Beneficiarii serviciilor de evaluare sunt copiii/elevii/tinerii din învățământul preuniversitar.

Art. 9

Finalitatea evaluării este de a orienta decizia și acțiunea educațională și de a propune programe ameliorativ - formative pe anumite paliere de dezvoltare, de a stabili serviciile educaționale optime în funcție de nevoile specifice ale copilului/elevului/tânărului cu CES.

Art. 10

Se va asigura în cadrul SEOSP, după caz, un interpret, specialist în domeniu, în limba minorității respective/specializat pentru deficiența respectivă.

Art. 11

Cererea de realizare a evaluării poate fi făcută, după caz, de către părinte/tutore legal instituit/școală/instituții educaționale/instituții ale statului.

Art. 12

Principiile evaluării sunt următoarele:

- a)** evaluarea trebuie să fie subordonată interesului superior al copilului, în vederea creșterii nivelului de implicare activă în planul vieții individuale și sociale a acestuia;
- b)** evaluarea trebuie axată pe potențialul real de dezvoltare al copilului;
- c)** evaluarea necesită o abordare complexă și completă a elementelor relevante (sănătate, nivel de instrucție și educație, grad de adaptare psihosocială, situație economică etc.), precum și a interacțiunii dintre acestea;
- d)** evaluarea trebuie să fie unitară, să urmărească și să opereze cu aceleași obiective, criterii, metodologii pentru toți copiii, elevii și tinerii;
- e)** evaluarea trebuie să aibă un caracter multidimensional, să determine nivelul actual de dezvoltare, pentru a oferi un prognostic și recomandări privind evoluția viitoare a copilului, în integralitatea sa;
- f)** evaluarea presupune o muncă în echipă, cu participarea mai multor specialiști (psihologi, medici, pedagogi, profesori, educatori, sociologi, asistenți sociali, logopezi etc.);
- g)** evaluarea se bazează pe un parteneriat autentic cu beneficiarii direcți ai acestei activități, respectiv copilul și persoanele care îl au în ocrotire.

Art. 13

Evaluarea copilului, elevului sau a tânărului poate fi:

- a)** medicală;
- b)** psihologică;
- c)** educațională;
- d)** socială.

Art. 14

(1) Evaluarea medicală presupune examinarea clinică și efectuarea unor investigații de laborator și paraclinice, la nevoie, pentru stabilirea unui diagnostic complet.

(2) Evaluarea medicală inițială se va face de către medicul de familie la care este înscris copilul/elevul/tânărul.

(3) Medicul de familie va cere consult de specialitate acolo unde este cazul.

Art. 15

(1) Evaluarea psihologică presupune stabilirea nivelului de dezvoltare a funcțiilor și proceselor psihice, în vederea raportării la standardele existente.

(2) Evaluarea psihologică se realizează de către profesorii psihologi din cadrul SEOSP.

(3) Evaluarea psihologică se realizează utilizând metode variate și doar instrumente validate, conform setului de instrumente de expertizare și evaluare prezentate în anexa nr. 1, care face parte integrantă din prezenta metodologie, aplicabile în situații formale și informale, inclusiv informații furnizate de părinți.

(4) Profesorul psiholog are obligația de a alege și a folosi, după caz, acele instrumente psihodiagnostice care corespund cel mai bine investigării fenomenului psihic vizat și de a le completa cu date obținute prin observație, analiza comportamentului celui investigat, chestionare, interviuri.

Art. 16

(1) Evaluarea educațională presupune stabilirea nivelului de cunoștințe și a gradului de asimilare și corelarea acestora cu posibilitățile și nivelul intelectual al copilului/elevului/tânărului, a nivelului de adaptare la mediul școlar și social, precum și identificarea problemelor și CES.

(2) Sunt necesare investigații suplimentare în cazul în care există o discrepanță între nivelul de achiziții și nivelul intelectual al copilului/elevului/tânărului, în sfera exprimării orale, citit - scrisului, calculului elementar.

(3) Evaluarea educațională se va realiza de către cadrele didactice direct implicate în procesul educațional.

Art. 17

(1) Evaluarea socială presupune, după caz, investigarea mediului de dezvoltare a copilului/elevului/tânărului: locuința, hrana, îmbrăcămintea, igiena, securitatea psihică și fizică, factorii de mediu, factorii personali.

(2) Acest tip de evaluare este realizată, de regulă, de către serviciile specializate din cadrul primăriilor de pe raza de domiciliu a copilului/elevului/tânărului sau, în cazuri speciale, de către

asistenții sociali din cadrul CJRAE/CMBRAE ori al centrului școlar pentru educație incluzivă/școlii speciale.

Art. 18

(1) La finalul evaluării inițiale în vederea orientării școlare/profesionale, dosarul va cuprinde rezultatele evaluării medicale (referat medical/scrisoare medicală eliberat/eliberată de medicul de familie/medicul specialist), ale evaluării psihologice (fișă psihologică eliberată de profesorul psiholog), ale evaluării educaționale (fișă psihopedagogică eliberată de unitatea de învățământ) și ale evaluării sociale (anchetă socială), precum și recomandarea SEOSP din cadrul CJRAE/CMBRAE.

(2) Reevaluarea se realizează, de regulă, când apar schimbări la nivelul performanței școlare și al funcționalității copilului/elevului/tânărului și/sau la cererea părintelui și/sau profesorului, cel mult una pe an și cel puțin una pe nivel de învățământ.

(3) Evaluarea continuă a copiilor/elevilor/tinerilor din învățământul special se va face de către CIEC din cadrul instituțiilor de învățământ special.

(4) Evaluarea continuă a copiilor/elevilor/tinerilor din învățământul special integrat se va face de către comisia de expertiză din cadrul CJRAE/CMBRAE.

Art. 19

CIEC funcționează la nivelul fiecărei unități de învățământ special.

Art. 20

(1) Din CIEC fac parte, după caz: profesor psihopedagog/profesor logoped, profesor de educație specială, profesor itinerant și de sprijin, profesor kinetoterapeut, asistent social, medic școlar.

(2) CIEC este compusă din 3-7 membri numiți de către consiliul de administrație, la propunerea consiliului profesoral din cadrul instituției de învățământ special.

(3) Atribuțiile CIEC sunt următoarele:

a) evaluează, diagnostichează și urmărește evoluția școlară a copiilor/elevilor/tinerilor cu CES din instituțiile de învățământ special și special integrat;

b) realizează și monitorizează aplicarea planurilor de servicii personalizate pentru copiii/elevii/tinerii cu CES;

c) propune reorientarea copiilor/elevilor/tinerilor cu CES din instituțiile de învățământ special spre instituții de învățământ de masă;

d) asigură servicii de asistență psihoeducațională copiilor/ elevilor/tinerilor cu CES;

e) asigură servicii de consiliere și asistență psihoeducațională cadrelor didactice care furnizează programe de educație remediată;

f) promovează învățământul incluziv.

CAPITOLUL III: Asistența psihoeducațională a copiilor, elevilor și tinerilor cu CES

Art. 21

Asistența psihoeducațională reprezintă un ansamblu de servicii specializate pentru copiii/elevii/tinerii cu CES vizând, după caz: consiliere psihopedagogică, terapii specifice, recuperator-compensatorii, anchetă socială, mediere școlară.

Art. 22

Scopul asistenței psihoeducaționale îl reprezintă oferirea de sprijin pedagogic și psihologic copiilor cu CES în vederea optimizării procesului educațional, adaptării și integrării sociale și profesionale.

Art. 23

Asistența psihoeducațională pentru copiii/elevii/tinerii cu CES se asigură prin instituții de învățământ special și instituții de învățământ special integrat de către personalul abilitat, cu finanțare de la bugetul consiliului județean/al municipiului București.

Art. 24

Personalul abilitat pentru activitățile de asistență psihoeducațională poate fi, după caz: profesor în centre și cabinete de asistență psihopedagogică, profesor logoped, cadru didactic itinerant/de sprijin/domiciliu, profesor psihopedagog, profesor de psihopedagogie specială, kinetoterapeut, profesor - educator, profesor preparator, învățător-educator, educatoare/educator, asistent social, mediator școlar.

Art. 25

Activitățile de asistență psihoeducațională se derulează în parteneriat educațional, în vederea asigurării de șanse egale copiilor/elevilor/tinerilor cu CES.

Art. 26

Monitorizarea activităților de asistență psihoeducațională este realizată, după caz, de SEOSP din cadrul CJRAE/CMBRAE sau de către CIEC din cadrul școlilor speciale.

Art. 27

Beneficiarii serviciilor de asistență psihoeducațională sunt copiii/elevii/tinerii:

a)cu certificat de încadrare în grad de handicap eliberat de comisia pentru protecția copilului din cadrul direcției generale de asistență socială și protecția copilului;

b)cu certificat de orientare școlară și profesională eliberat de COSP din cadrul CJRAE/CMBRAE.

Art. 28

Documentele de referință ale asistenței psihoeducaționale sunt, după caz: Programul de intervenție personalizat (PIP), prevăzut în anexa nr. 6, care face parte integrantă din prezenta metodologie, planul de servicii individualizat (PSI), prevăzut în anexa nr. 7, care face parte integrantă din prezenta metodologie, portofoliul educațional al copiilor/elevilor/tinerilor.

CAPITOLUL IV: Orientarea școlară și profesională a copiilor, elevilor și tinerilor cu CES

Art. 29

Orientarea școlară și profesională este ansamblul de norme, metode și tehnici prin care se asigură educație și formare profesională de calitate, în acord cu particularitățile fizice, fiziologice și psihologice ale individului.

Art. 30

Scopul orientării școlare și profesionale vizează valorificarea potențialului aptitudinal, a intereselor, aspirațiilor, cunoștințelor, abilităților, deprinderilor și a altor particularități psihocomportamentale, precum și consilierea asupra modului de integrare socioprofesională adecvată în vederea asigurării egalității de șanse.

Art. 31

Orientarea școlară și orientarea profesională a copiilor/elevilor/tinerilor cu CES se realizează de către COSP, numită prin decizie a inspectorului școlar general al județului/al municipiului București, la propunerea SEOSP din cadrul CJRAE/CMBRAE.

Art. 32

Componența COSP este următoarea:

a)directorul CJRAE, președinte al comisiei;

b)inspectorul școlar pentru învățământul special și special integrat;

c)un reprezentant din partea direcției generale de asistență socială și protecția copilului;

d)un reprezentant din partea consiliului județean/al municipiului București;

e)un reprezentant din partea fiecărei instituții de învățământ special cu personalitate juridică;

f)un asistent social din cadrul SEOSP, cu rol de secretar al COSP.

Art. 33

Competențele COSP sunt următoarele:

a)emite certificatele de orientare/reorientare școlară și profesională, la propunerea SEOSP din cadrul CJRAE/ CMBRAE;

b)colaborează cu direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene/a municipiului București, cu instituțiile de învățământ, cu părinții, cu asociațiile persoanelor cu dizabilități, cu reprezentanți ai administrației publice locale și societății civile, cu cabinete medicale, în scopul orientării copiilor cu CES în concordanță cu particularitățile lor individuale.

Art. 34

Orientarea/Reorientarea școlară și profesională va fi realizată cel puțin odată pentru un nivel de învățământ, la cererea părintelui/tutorei legal instituit sau la cererea instituțiilor educaționale.

Art. 35

(1) Finanțarea COSP se realizează prin CJRAE/CMBRAE din bugetele consiliului județean/al municipiului București.

(2)COSP se întrunește bilunar în ședințe ordinare și ori de câte ori este necesar în ședințe extraordinare.

(3)COSP este legal constituită în prezența majorității membrilor săi.

(4) Convocarea ședințelor se face de către secretarul comisiei, iar în absența acestuia, de către directorul CJRAE/CMBRAE.

(5) Convocarea se face în scris cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței și cuprinde în mod obligatoriu ordinea de zi a acesteia.

(6) Prezența membrilor COSP la ședință este obligatorie. În cazul în care un membru al COSP absentează de la ședințe de două ori consecutiv, fără motive temeinice, consiliul județean, respectiv consiliul local al sectorului municipiului București va fi cel care va propune sancționarea celui în cauză. Punerea în aplicare a sancțiunii se va face de către instituția din care face parte cel sancționat.

(7) Ședințele COSP nu sunt publice. COSP poate admite să fie de față și alte persoane decât cele chemate, dacă apreciază că prezența lor este utilă.

(8) Salarizarea membrilor comisiei se stabilește în regim de plată cu ora sau de indemnizație de ședință.

Art. 36

Beneficiarii certificatelor de orientare școlară și profesională sunt:

a) copiii/elevii/tinerii cu certificat de încadrare în grad de handicap eliberat de comisia pentru protecția copilului din cadrul consiliului județean/al municipiului București, prin serviciul de evaluare complexă al direcției generale de asistență socială și protecția copilului;

b) copiii/elevii/tinerii cu CES evaluați de serviciul de evaluare și orientare școlară și profesională din cadrul CJRAE/CMBRAE.

Art. 37

Pentru copiii/elevii/tinerii încadrați în grad de handicap de către comisia pentru protecția copilului din cadrul consiliului județean/al municipiului București sunt necesare următoarele acte în vederea obținerii certificatului de orientare școlară și profesională:

a) cererea părintelui/tutorei legal instituit adresată COSP;

b) copie a certificatului de încadrare în grad de handicap.

Art. 38

Secretarul COSP va solicita serviciului de evaluare complexă a copilului din cadrul direcției generale de asistență socială și protecția copilului o copie a documentelor din dosarul copilului/elevului/tânărului încadrat în grad de handicap.

Art. 39

Pentru copiii/elevii/tinerii cu CES neîncadrați în grad de handicap, orientarea școlară și profesională se va realiza la propunerea/prin SEOSP din cadrul CJRAE/CMBRAE, în baza următoarelor documente:

a) cererea părintelui/tutorei legal instituit adresată COSP;

b) copie a actelor de identitate ale părinților/tutorei legal instituit (copia sentinței de divorț - dacă este cazul);

c) copie a actelor de identitate ale copilului/elevului/tânărului (certificat de naștere/carte de identitate);

d) referat/scrisoare medicală de la medicul de familie/specialist;

e) fișă de evaluare complexă, prevăzută în anexa nr. 2, care face parte integrantă din prezenta metodologie, eliberată de specialiști calificați;

f) fișă psihopedagogică eliberată, de regulă, de unitatea de învățământ sau de profesorul psihopedagog din cadrul SEOSP al CJRAE/CMBRAE, însoțită, dacă este cazul, de recomandări ale cadrelor didactice care lucrează efectiv cu copilul/elevul/tânărul în vederea orientării/reorientării școlare și profesionale;

g) fișă privind traseul educațional (anexa nr. 3 care face parte integrantă din prezenta metodologie);

h) fișă medicală sintetică (anexa nr. 4 care face parte integrantă din prezenta metodologie);

i) foaie matricolă (copie xerox), dacă este cazul;

j) ultimul certificat de orientare școlară și/sau profesională, dacă este cazul.

Art. 40

COSP va elibera certificatul de orientare școlară și profesională în 3 exemplare originale: un exemplar pentru părinte/tutore legal instituit, un exemplar pentru instituția de învățământ spre care a fost orientat, un exemplar pentru SEOSP, conform anexei nr. 5, care face parte integrantă din prezenta metodologie.

Art. 41

Certificatul de orientare școlară și profesională este valabil de la data emiterii până la finalizarea nivelului de învățământ pentru care a fost orientat sau până la o nouă reorientare școlară și profesională.

Art. 42

Hotărârea COSP este executorie.

Art. 43

Eventualele contestații privind orientarea școlară și profesională se depun în termen de 48 de ore de la data comunicării sub semnătură a certificatului de orientare școlară și profesională la SEOSP din cadrul CJRAE/CMBRAE.

Art. 44

CJRAE/CMBRAE are obligația să soluționeze în termen de 30 de zile de la data depunerii contestația privind orientarea școlară și profesională, prin desemnarea unei alte comisii cu aceeași structură a membrilor.

Art. 45

Decizia comisiei nou-constituite privind orientarea școlară și profesională poate fi atacată doar în justiție.

CAPITOLUL V: Dispoziții finale

Art. 46

Specialiștii în evaluare, asistență psihoeducațională, orientare școlară și profesională vor respecta dreptul persoanei/familiei de a sista, fără nicio justificare, participarea sa la serviciul furnizat, în calitate de client.

Art. 47

În cadrul evaluării psihologice se vor utiliza (administra, interpreta, măsura) metodele și tehnicile de evaluare în strictă conformitate cu normele legale în vigoare.

Art. 48

Specialiștii implicați în evaluare, asistență psihoeducațională, orientare școlară și profesională nu vor furniza informații despre rezultatele activității lor, pentru a nu produce prejudicii, voluntar sau involuntar, beneficiarilor.

Art. 49

Specialiștii implicați în evaluare, asistență psihoeducațională, orientare școlară și profesională nu delegă propriile responsabilități unor persoane care nu au competențele necesare pentru activitățile respective.

Art. 50

Specialiștii implicați în evaluare, asistență psihoeducațională, orientare școlară și profesională manifestă cel mai înalt grad de integritate morală și profesională în toate relațiile lor.

Art. 51

Specialiștii implicați în evaluare, asistență psihoeducațională, orientare școlară și profesională nu fac publice datele cu caracter personal obținute, cu excepția situațiilor prevăzute de Legea nr. **677/2001** pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare, protejând copilul/elevul/tânărul cu CES de orice formă de exploatare și abuz și prevenind devalorizarea acestor date.

Art. 52

SEOSP va solicita consimțământul informat al familiei/tutorei legal instituit pentru serviciile de evaluare.

Art. 53

SEOSP va oferi informații despre caracteristicile psihologice ale copiilor/elevilor/tinerilor cu CES familiei/tutorei legal constituit și unității școlare unde aceștia învață numai după ce s-a realizat o evaluare adecvată, care să susțină științific și metodologic afirmațiile și concluziile lor, indiferent dacă este vorba de recomandări, rapoarte sau evaluări, precizând limitele afirmațiilor, concluziilor și recomandărilor lor.

Art. 54

SEOSP, prin conducerea CJRAE/CMBRAE, are obligația de a sesiza și a implica forurile superioare ale autorităților locale/județene în cazul în care se constată că familia/tutorele legal nu acționează în interesul superior al copilului/elevului/tânărului cu CES, pentru asigurarea egalității de șanse.

ANEXA nr. 1:

Set de instrumente de expertizare și evaluare

Setul de instrumente de expertizare și evaluare care poate fi utilizat de CIEC/SEOSP poate cuprinde:

(1) Evaluarea nivelului de dezvoltare cognitivă

A.teste de inteligență generală:

- a)matricele progresive colorate Raven;
- b)matricele progresive standard Raven;
- c)Dearbom;
- d)fraze absurde;
- e)ce s-a schimbat 1;
- f)ce s-a schimbat 2;
- B.teste de inteligență globală:**
- a)W.P.P.S.I.; scara Wechsler-Bellvue;
- b)WISC; scara Wechsler-Bellvue;
- c)WAIS; scara Wechsler-Bellvue;
- d)Kaufman (inteligență globală și stiluri cognitive);
- e)Binet-Simon (de reetalonat);
- f)N.E.M.I. (R. Zazzo și colaboratorii) - noua scară metrică a inteligenței;
- g)cuburile Kohs pentru adulți, de Goldstein;
- h)cuburile Kohs pentru copii, de H. Santucci;
- i)testul cărămizilor;
- j)testul Columbia;
- C.probe de inteligență specifică:**
- a)probe de evaluare a funcției perceptiv-motorii;
  - Santucci (4-6 ani);
  - Bender-Santucci (7-11 ani) - etalonat de T. Kulcsar;
- b)probe de evaluare a capacității de orientare și structurare spațială:
  - Kohs-Goldstein (adaptat de Santucci și etalonat de V. Preda);
- c)probe de inteligență pentru desen:
  - Goodenough;
- d)evaluarea capacității de discriminare a identicului de simetric în structurile grafice:
  - R.E.V.E.R.S.A.L.;
- e)ce vede în imaginile Rorschach;
- f)domino,
- (2)Evaluarea motricității și psihomotricității**
- a)proba Ozeretski-Guillmain;
- b)Gesell, scara de dezvoltare;
- c)scara Odette Brunet și Irene Lezine;
- d)proba de lateralitate Harris;
- e)testul pentru gnozia digitală, Gertsman;
- f)proba pentru sinkinezia membrelor superioare;
- g)test de sinkinezie a membrelor superioare, Stambak;
- h)proba de motricitate digitală, A. Rey;
- i)probe de asamblare (pătrat, triunghi);
- j)proba Piaget-Head (orientare în spațiu);
- k)testul Head (mână, ochi, ureche);
- l)Denver;
- m)Portage.
- (3)Examinarea psihologică a personalității**
- a)chestionare de personalitate;
- b)CAT, testul de apersepsie pentru copii;
- c)TAT, testul tematic de apersepsie;
- d)Lucher, testul culorilor;
- e)Szondi, proba pulsionilor;
- f)Catell și R. Zazzo, proba de perseverare;
- g)testul casă-arbore-om;
- h)testul arborelui;
- i)testul Rorschach;
- j)Freiburg;
- k)STAI I;
- l)STAI II;
- m)testul cu 20 de propoziții neterminat ("Eu sunt... ") (TST).
- (4)Probe pentru evaluarea activității psihice**
- A.percepția:**

- a) testul figurilor complexe, A. Rey;
- b) testul de orientare spațială, H. Head;
- c) testul frenaj voință, A. Rey;
- B. afectivitatea:**
  - a) testul de frustrație Rosenzweig;
  - b) completarea de povestiri;
  - c) asociere de cuvinte;
  - d) fabulele DUSS;
- C. limbajul:**
  - a) scara de dezvoltare a limbajului, C. Paunescu;
  - b) proba de evaluare a capacității cititului, M Lobrot (Bovet);
  - c) Bender-Santucci;
  - d) probe de flexibilitate asociativă;
  - e) A. Rey adaptată;
- D. imaginația:**
  - a) proba de desen liber;
  - b) proba Wartegg;
  - c) proba Collin (completarea lacunelor dintr-un desen);
  - d) desenul familiei, Corman;
- E. memoria:**
  - a) proba A. Rey pe bază de cuvinte;
  - b) proba A. Rey pe bază de figuri geometrice;
  - c) testul figurilor complexe, A. Rey;
  - d) proba Pieron;
  - e) WISC (proba de memorie);
- F. atenția:**
  - a) proba Toulouse-Pieron;
  - b) proba de dublu baraj, R. Zazzo;
  - c) proba Bourdon-Amfimov;
  - d) proba Praga;
  - e) labirinturi;
  - f) completarea lacunelor;
  - g) proba de discriminare perceptivă.
- (5) Probe pentru evaluarea deficienței de vedere**
  - a) scala Barraga pentru deficiența vizuală;
  - b) scala de evaluare Blounsky;
  - c) scala Reynell-Zinkin;
  - d) scala Maxfield-Bucholz;
  - e) proiectul Oregon;
  - f) chestionarul "Privește și gândește".
- (6) Probe de evaluare a nivelului intelectual pentru deficienții de auz**
  - a) Borelli-Oleron;
  - b) testul Sans-paroles;
  - c) testul Snijdern-Oomen;
  - d) scala Webster.
- (7) Scala de evaluare a intervenției timpurii**
  - a) Portage;
  - b) Frohlich. [/grila: d131c]
- (8) Alte teste/probe de evaluare validate științific și etalonate pe populația României**

1.FIȘA DE EVALUARE COMPLEXĂ

Trimis de ..... Motivul trimiterii .....

2.ANCHETA SOCIALĂ

Date generale și familiale:

Numele .....,prenumele .....

Data nașterii .....,locul nașterii .....

Domiciliul .....

Tatăl (nume, prenume, profesie, loc de muncă) .....

Mama (nume, prenume, profesie, loc de muncă) .....

Condiții de locuit .....

Relațiile între părinți .....

Relațiile între părinți și copii .....

Atitudinea părinților față de educația copilului .....

Surse de venit .....

Influențe ambientale .....

Mențiuni speciale .....

Întocmit de: .....

Data .....

Semnătura .....

3.EVALUAREA PSIHOLOGICĂ

Tipul de dizabilitate .....

Dizabilități asociate .....

Dezvoltare senzorial-perceptivă .....

Dezvoltare psihomotrică .....

Nivel de dezvoltare cognitivă (vârsta de dezvoltare, coeficientul de dezvoltare): se precizează testul/proba psihologică folosită.

Gândirea (inclusiv nivelul operațional) .....

Memoria .....

Atenția .....

Imaginația .....

Limbajul și comunicarea .....

Afectivitatea .....

Motivația .....

Voința .....

Temperamentul .....

Atitudinile .....

Aptitudinile .....

Nivelul maturizării psihosociale .....

Comportamentul .....

Recomandările psihologice .....

Întocmit de: .....

Data .....

Semnătura .....

4.EVALUAREA LOGOPEDICĂ

Vocabular .....

Limbaj receptiv .....

Limbaj expresiv .....

Particularități fiziologice de limbaj .....

Pronunție .....

Ritm și fluentă a vorbirii .....

Lexie .....

Grafie .....

Calculie .....

Diagnostic logopedic .....

Alte mențiuni .....

Întocmit de: .....

Data .....

Semnătura .....

ANEXA Nr. 3

FIȘĂ PRIVIND TRASEUL EDUCAȚIONAL

Numele și prenumele copilului ....., data nașterii .....

Grădinița/Școala .....Grupa/Clasa .....

Programe educaționale la vârsta preșcolară (grădiniță, centre de zi, centre de recuperare timpurie etc.). Se vor preciza: denumirea instituției, tipul programului, rezultatele obținute.

.....

Pregătirea școlară. Se vor preciza: denumirea instituției, tipul de școlarizare, rezultatele obținute.

.....

Activități de sprijin anterioare și prezente (inclusiv extrașcolare)

.....

Comportamentul în timpul activităților școlare anterioare și prezente

.....

Comportamentul în afara școlii

.....

Atenția .....

Motivația de învățare .....

Receptivitatea, participarea și implicarea .....

Relațiile sociale (cu colegii și profesorii) .....

Capacitatea de adaptare la cerințele școlare .....

Recomandări pentru forma de școlarizare:

Grădiniță specială	
Grădiniță de masă	
Școală generală	
Școală generală cu profesor de sprijin	
Școală generală cu curriculum adaptat	
Școală specială	
Școlarizare la domiciliu	
Frecvență redusă în grupa sau școala specială	

Alte servicii/programe educaționale (specificați) .....

Numele persoanei care a completat fișa .....

Semnătura .....

Numele psihologului/psihopedagogului .....

Semnătura .....

Coordonator CIEvC .....

Semnătura .....

Data .....

Director .....

ANEXA Nr. 4

Dosar nr. ....

Data înregistrării .....

Numele medicului .....

Șef serviciu .....

FIȘĂ MEDICALĂ SINTETICĂ

Numele ....., prenumele ....., vârsta .....

I. Anamneza

.....

II. Diagnosticul medical (se specifică și nr. cod ICD 10)

- principal .....

- altele .....

Certificatele medicale actuale (Se specifică numărul, data, instituția emitentă și numele medicului care a eliberat certificatul.)

.....

III. Tratamente urmate și recomandate

Nr. crt.	Tipul tratamentelor	Tratamentele urmate (scurtă descriere)	Tratamentele recomandate (se bifează)
1.	Medicamentoase		
2.	Recuperare neuromotorie		
3.	Chirurgicale		
4.	Ortopedice		
5.	Protezare		
6.	Psihoterapie		
7.	Recuperare psihică		
8.	Oftalmologie		
9.	Audiologie		
10.	O.R.L.		
11.	Cardiologie		
12.	Fizioterapie		
13.	Endocrinologie		
14.	Gastroenterologie		
15.	Neurologie		
16.	Altele (cu specificație)		

IV. Rezultatul tratamentelor urmate (per ansamblu):

.....

În cazul absenței oricărui tratament, enumerați motivele pe care le invocă familia:

.....

V. Stadiul actual al bolii (înconjurați etapa care se potrivește): de debut, de stare evolutiv sau stabilizat, terminal

.....

VI. Concluzii și recomandări

.....

Data

.....

Semnătura și parafa medicului

.....

ANEXA Nr. 5:

ANTET

Centrul județean de resurse și de asistență educațională/Centrul Municipiului București de Resurse și de Asistență Educațională

CERTIFICAT de orientare școlară și profesională

Copilul/Elevul .....

Mama ..... tatăl .....

născut la data de ....., în localitatea ....., județul ....., domiciliat în ....., str. ...., nr. ...., bl. ...., sc. ...., et. ...., ap. ...., județul/sectorul .....

....., posesor al B.I./C.I. seria nr. , CNP , având:

a) tipul de deficiență/handicap .....

b) gradul/nivelul de deficiență .....

Este orientat/reorientat pentru:

- unitate de învățământ special .....

- grupă/clasă specială în unitate obișnuită de învățământ .....

- școală (grădiniță) de masă (integrare, menținere, reintegrare/reorientare) - cu sau fără structuri/servicii de sprijin (se precizează care, dacă se recomandă) .....

- meseria/meseriile (învățământ profesional) .....

- școlarizare în regim de zi, școlarizare în regim de internat (săptămânal sau trimestrial) .....

- alte situații .....

Conform raportului de evaluare complexă nr. /data ....., eliberat de ....., cu recomandările prevăzute în programul de servicii personalizate a copilului cu dizabilități.

Prezentul certificat este valabil până la data de .....

Prezentul certificat s-a întocmit în ..... exemplare.

Coordonator Comisia de orientare școlară și profesională

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)

Numele și prenumele beneficiarului .....

Data și locul nașterii .....

Domiciliul .....

Școala/Instituția .....

Echipa de lucru

.....

Problemele cu care se confruntă copilul/elevul/tânărul (rezultatele evaluării complexe)

.....

Priorități pentru perioada (se specifică intervalul de timp)

.....

Structura programului de intervenție personalizat

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
-----------	-------------	---------------------------------	-------------------------	--	-----------------------------------

Evaluarea periodică

-- Obiective realizate

-- Dificultăți întâmpinate

-- Metode cu impact ridicat:

- pozitiv

- negativ

Revizuirea programului de intervenție educațional-terapeutică (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice)

.....

Recomandări particulare

.....

Rolul și modul de implicare a părinților în program

.....

PLAN DE SERVICII INDIVIDUALIZAT (PSI)

Funcțiile planului de servicii personalizat sunt:

- stabilirea cerințelor prioritare ale dezvoltării beneficiarului/copilului prin raportare la potențialul și capacitățile acestuia, pe domenii de intervenție;

- stabilirea scopurilor/obiectivelor, serviciilor și programelor de intervenție pentru beneficiar;

- precizarea responsabilităților, identificarea resurselor și a serviciilor disponibile în comunitate;

- stabilirea bugetului de timp pentru realizarea obiectivelor.

Numele și prenumele beneficiarului .....

Data și locul nașterii .....

Domiciliul .....

Școala/Instituția .....

Concluziile evaluării complexe:

- din punct de vedere medical: .....

- din punct de vedere psihopedagogie: .....

- din punctul de vedere al competențelor școlare (pe discipline, deprinderi și capacități):

.....

- din punct de vedere social .....

Structura unui plan de servicii personalizat

Tipuri de servicii (educaționale, compensatorii, medicale, terapeutice, alte tipuri)	Competențe (Ce poate face subiectul?)	Dificultăți (Ce nu poate face subiectul?)	Priorități (Ce ar trebui să achiziționeze?)	Finalități (Scopuri și obiective)
--	---------------------------------------	---	---	-----------------------------------

Echipa de caz

- Coordonator

- Educator

- Asistent social

- Medic
- Părinți
- Psihopedagog
- Logoped
- Terapeut
- Alți membri

Repartizarea activităților pe fiecare tip de serviciu/membru al echipei de caz:

.....

Prezentul program va fi completat de proiectele de recuperare individuală, rapoartele de evaluare periodice, schițele sau planurile de activitate periodice (lunare, săptămânale etc.).